

Benchmarking på atypiske bedrifter	Ansvarlig	LKB/ARO
	Oprettet	03-01-2017
Projekt: 7434 Optimal anvendelse af data, der skaber værdi for landmanden	Side	1 af 4

Opgave

Der er i ansøgningen for projekt "Optimal anvendelse af data, der skaber værdi for landmanden" beskrevet opgaver vedr. håndtering af forskellige ejerformer i forbindelse med økonomiske analyser på tværs af ejerformerne.

I ansøgningen står følgende:

Definition af ejer- og samarbejdsformer i landbruget.

Der er fremadrettet behov for i Økonomidatabasen at kunne håndtere forskellige ejer- og samarbejdsformer i landbruget. Derfor foretages en analyse af grupperingen af ejer- og samarbejdsformer i landbruget. Dette sker i samspil med Danmarks Statistik. Arbejdet omfatter:

- Definitioner af og inddeling af andre ejer- og samarbejdsformer end enkeltmandsbedrifter.
- Opgørelse af/skøn over omfanget af de forskellige ejer- og samarbejdsformer.

Analyse af behov for yderligere indberetning til klassificering af ejer- og samarbejdsformer.

Det vurderes, hvilke informationer, der er behov for at kunne inddrage vedrørende de forskellige ejerformer i statistiske analyser af landbrugets økonomi og produktion. Endvidere undersøges det, hvor disse informationer kan fremskaffes. Heri indgår, at det skal være muligt at registrere, hvis der er samarbejdsrelationer mellem forskellige bedrifter.

Opgaven er løst i samarbejde med projekt 9739 "Økonomiske analyse – Få inspiration til handling", hvor en lignende opgave omkring benchmarking på atypiske bedrifter er beskrevet.

To benchmarking-områder

Overordnet er der to områder inden for benchmarking, som vi skal afdække

1. Totaløkonomi
2. Produktions-/driftsgrene

Ad 1. Totaløkonomi

Der er forskellige selskabsformer, som har hver deres karakteristika. Vi har identificeret følgende, som er relevante her:

- I/S¹
 - o Særeje (især disse, der er svære at håndtere pt)
 - o Sameje
- A/S
- ApS

Alle selskaber² bliver holdt ude af vejningen til landsresultater. Der er behov for at analysere årsag til, hvorfor disse regnskaber holdes ude af vejningen, og om det fortsat er valide/begrundede årsager.

I modsætning til personligt ejede virksomheder er privatøkonomi pr definition ikke med i selskabsregnskaber. Det skal der findes en metode til at håndtere i statistik/benchmarkingmæssig sammenhæng.

¹ I/S er ikke et selskab i efter juridisk definition, men i og med, at det skaber sammenlignelige udfordringer som juridisk definerede selskaber, tages det med her.

² Undtagen sameje I/S

I forbindelse med overførsel fra Ø90 til ØDB gennemløbes regnskabet en lang række automatiske kontroller. Disse kontroludfald vil så give regnskabet en status, som automatisk medfører at en bedrift får et kvalitetsstempel som er enten 'Godkendt' eller 'Ikke-godkendt'. Proceduren bliver anvendt på regnskabet i sin helhed (resultatopgørelse m.v.) samt på de enkelte driftsgrene (jf. produktions-/driftsgrene nedenfor).

Generelt holder vi cirka 20 % ude af benchmarking af de overførte bedrifter, når det drejer sig om 'virksomhedsoplysninger (resultatopgørelse, balance og pengebinding). Dette tal er for højt i forhold til hvad vi burde holde ude af faglige grunde. Derfor er kontroloversigten gennemgået. De kontroludfald der har været årsag til fejlregistrering er tilrettet. Nye kontroller er udarbejdet.

Væsentlige områder hvor der sker tilretning er indenfor kontrol af produktionsgrundlag, bl.a.:

- Antal slagtesvin produceret i forhold til antal solgte
- Antal slagtekalve produceret i forhold til solgte samt primo/ultimo-bevægelser
- Antal minktæver under forhold til de faktiske forhold i minkbranchen (salg til sanering / salg af hvalpe)

Ad 2.

Udfordringen med at sammenligne på driftsgrensniveau er ikke helt så omfattende som på totaløkonomien. Det skyldes blandt andet, at privatøkonomi ikke er en del af driftsgrensniveauet, og at ejeraflønning trækkes fra i personligt ejede virksomheder. På dette område er personligt ejede virksomheder og selskaber derfor ligestillet.

Løsning af opgaver

Vi har skitseret følgende opgaver

1. Statistik over antal bedrifter og ejerformer

Seneste opgørelse fra Danmark Statistiks over de forskellige ejerformer er fra ultimo 2015. Da var der 29.200 bedrifter i Danmark. Fordelingen af landbrug efter ejerform (virksomhedsform) var som angivet i tabel 1.

Ejerform	Antal bedrifter	%-fordeling	Bemærkning
Enkeltmandsvirksomhed	25.541		
Interessentskab	2.269		Ud fra data i Økonomi-databasen vurderes at 70 % af disse er samejede**
Aktieselskab	249		
Anpartsselskab	747		
Forening eller fond	253		
Andre ejerformer	110		Kommuner, andre offentlige institutioner og menigheder
I alt	29.200		

*DST data fra Erhvervsregisteret inkluderer gartnerier sammen med landbrug. Der er derfor foretaget en skønsmæssig reduktion af antal ud fra kendskab til antal gartnerier.

** Samejede interessentskaber er interessentskaber der er ejet af to eller flere interessenter i lige forhold og hvor alle aktiver og al gæld er med i samarbejdet. Særejede interessen

Det bemærkes at interessentskaber og selskaber produktionsmæssigt er større end enkeltmandsejede bedrifter, hvorfor en større andel af landbrugsproduktionen foregår på disse bedrifter end der umiddelbart fremgår af ovennævnte tabel.

2. Definition af atypisk bedrift

- a. Ejerskab og produktion hænger ikke sammen – f.eks. produktion i lejede bygninger uden faktisk betaling af (rimelig) leje. Egen arbejdsindsats er ikke aflønnet

Traditionelt opfatter vi en 'typisk' bedrift som en personligt ejet enkeltmandsbedrift, hvor aktiver er ejet af ejeren (bortset fra en vis tilforpagtning af jord), alle indtægter indgår i opgørelsen af bedriftens resultat, udtræk til privatforbrug, skat og pension indgår i opgørelsen samt at al gæld, der vedrører familien, indgår.

En 'atypisk' bedrift er derimod kendetegnet ved at ejerskab og produktion ikke nødvendigvis hænger sammen, samt at vi ikke har data for privatudtræk og skat. Ofte er der flere ejere involveret og dermed er sammenhæng mellem virksomhedens resultat og familiens økonomi ikke tilstede.

En af udfordringerne er, at de bedrifter, der er organiseret i interessentskaber eller anpart-/ aktieselskaber, mangler angivelse af markedsbestemt leje af bygninger m.v. Denne leje skal modsvare den afskrivning og forrentning, der er af bygningen ved personligt ejede bedrifter.

Vi vil derfor indarbejde kontroller, der sikrer at for at blive godkendt, så er der en passende aflønning af alle aktiver inklusive lejede bygninger, maskiner og inventar.

En anden udfordring er, at selskaber ikke indeholder privat udtræk samt personligt betalt skat. Dette hindrer dog ikke at disse bedrifter er anvendelige i regnskabsstatistik og benchmarking med hensyn til at vise bedriftens produktion, indtjening og omkostninger og dermed selve driftsresultatet.

Men disse bedrifter kan ikke indgå, hvor der vises analyser af familiens økonomi, herunder privatøkonomi. Bedrifterne vil derfor blive 'mærket' således at de kan indgå i beregning af landbrugets økonomiske resultater, men ikke indgå, når det drejer sig om landmænds privatøkonomi.

Såvel ved statistiske analyser som benchmarking vil vi indføre en 'mærkning' af bedrifter, således at de kan være anvendelige ved opgørelser, der er landbrugsrelateret. Derved får vi en stor gruppe af de 'atypiske' med i disse analyser og benchmarking. Det er disse analyser, hvor der har været problematisk at vi holdt større 'atypiske' ude.

Ved privatøkonomiske analyser vil derimod blive baseret på de mere 'rene' enkeltmandsejede bedrifter, der indeholder privatøkonomiske opgørelser.

Der er tilføjet to nye opsamlinger, således at vi i ØDB fremadrettet automatisk via systemet får viden om ejerformen for bedriften.

Ejerformerne, der automatisk angives, er følgende:

- Personligt ejede
- Interessentskaber
- Anpart- eller aktieselskaber

Tidligere skulle den enkelte indberetter angive dette med den fejlrisici, der er ved manuel angivelse

b. Nye produktionsformer

- i. F.eks. økologiske slagtekyllinger
- ii. Nye forretningsområder – vertikal integration
- iii. Skiftende produktionsformer (kan ikke huske, hvad vi konkret tænkte på her)

3. Krav til datagrundlag for at sammenligning er mulig

- a. Aflønning af indsatsfaktorer (arbejds løn, bygninger mv.) – er et problem, idet der er stor forskel ved disse om det er en enkeltmandsejet bedrift eller om det er en 'atypisk' bedrift, hvis flere ejere er ulønnet i f.eks. I/S. Ejeraflønning i personligt ejede virksomheder skal i højere grad indarbejdes for at disse er sammenlignelige med.

To forhold vil fremadrettet blive forbedret. For det første vil der indføres kontroller i regnskabssystemet, der stiller krav om at der skal foreligge en lejebetaling, hvis der produceres i lejede bygninger. Dette selv om lejeforholdet er familierelateret.

For det andet vil der blive indført aflønning af ejerfamiliens egen arbejdsindsats, således at alle indsatsfaktorer bliver aflønnet. Derved sker der en ligestilling mellem bedrifter, der er baseret på familiens arbejdsindsats og bedrifter, der i vid udstrækning er baseret på ansat arbejdsindsats.

Rent praktisk sker opsamling af aflønning af egen arbejdsindsats ved at opsamle flere informationer fra driftsgrensopgørelserne og konvertere dem til totaløkonomi området. For de bedrifter der ikke laver driftsgrensopgørelser findes ikke data om ejeraflønning i regnskaberne. Her vil så i stedet for blive foretaget normberegninger til at fastlægge ejerfamiliens indsats.

- b. Interne afregninger mellem virksomheder

Ved virksomheder med flere ejere, kan disse ejere ofte være involveret i andre virksomheder. Det kan være en landmand, der i personligt ejerskab ejer en bedrift og som er medejer af en anden bedrift, der er organiseret som et interessentskab eller et selskab. I sådanne situationer sker der ofte interne handler mellem de forskellige virksomheder. Det kan f.eks. være korn der sælges fra en planteavlsbedrift, der er ejet og drevet af en landmand, der er medejer af en svinebedrift.